

קול החינוך

יו"ל ע"י 'ועד הורים'
למסירת מידע
ומשלוח מסמכים
טלפקס: 03-691-5752
דוא"ל: kol581562@gmail.com

ממלכתי חרדי (ממ"ח) - לשם מה?

"אנחנו, כמדינה, מתמקדים ביום שבו מצופה מבן ה־17 החרדי להופיע בשערי הבקו"ם - אך את המאבק הזה צריך להתחיל הרבה לפני הצו הראשון: את המאבק הזה צריך להתחיל ביום הראשון של כיתה א'" ("ישראל היום")

גם אחרת, וזה קרה עוד הרבה לפני הכניסה לכיתות הלימוד. זה התחיל כבר במסדרון.

על הקירות היו תלויים פלקטים צבעוניים המסבירים לכל התלמידים על יום העצמאות ויום הזיכרון, לצד תמונות וסיפורים אישיים של חיילים שנפלו במלחמות ישראל.

התלמידים לומדים לא רק על ערך ההקרבה, אלא גם על חיי הנופלים. על מסירותם ומעלותיהם האישיות. לא היתה שם תעמולה, וודאי. שלא כפייה.

מה שראיתי שם זה שייכות והזדהות הממ"ח עדיין קטן יחסית, 8% בסך הכל מכלל תלמידי המגזר, אך הוא זוכה לביקוש לא מבוטל. האוכלוסייה שבאה בשערי מתגוננת ומגיעה מאזורים שונים של הציבור החרדי.

התלמידים, המורים, המנהלים והמפקחים - כולם חרדים, ומי שביט מבחוץ יראה חרדיות קלאסית. ובכל זאת, זו חרדיות פתוחה יותר. ישראלית יותר, כזו שמניחה יסודות של גשר שבמשך שנים איש לא ניסה לבנות ומול זה קשה, לא להודות באמת פשוטה: מי שלא התחנך במרחב כזה,

הנה קטע מדבריו:

"...פסיקה (כוונתו לסנקציות שהטיל הבג"צ על החרדים), לעולם לא תייצר שייכות, אצל מי שבמשך שנים גדל ללא תחושת שייכות. אנחנו, כמדינה, מתמקדים ביום שבו מצופה מבן ה־17 החרדי להופיע בשערי הבקו"ם - אך את המאבק הזה צריך להתחיל הרבה לפני הצו הראשון: את המאבק הזה צריך להתחיל ביום הראשון של כיתה א'".

ואכן, הוא צודק, וזהו גם פשר המאמץ האדיר של משרד החינוך, הפועל בכל דרך אפשרית לגרום לחרדים להשתלב ברשת הממ"ח - ממלכתי חרדי", אם זה באמצעות צבת הפיקוח והאיומים הגלויים בקיצוצי תקציב, ואף בדרישת החזר תקציבים לקופת המדינה במי שלא עמד בדרישות 'תכנית הליבה', כדי שבסופו של יום הם ייכנסו וייכנסו תחת מלכודת ה"ממלכתי חרדי".

הנה דבריו המלאים של העיתונאי:

פשע לאומי

ביקרתי לאחרונה בבית ספר ממלכתי-חרדי (ממ"ח). בתוך המציאות הקשה של הקרע בין ישראל הציונית לציבור החרדי, הרגשתי לרגע שאפשר

עולם התורה רועש וגועש. הרשות השופטת החליטה להשית על הציבור החרדי סנקציות אכזריות ומרושעות במטרה לשבור את רוחם ולגרום להם ליישר קו ולהתגייס.

הערכאה השיפוטית האכזרית, מודעת לכך שההוראות שלה בלבד לא יביאו את התוצאה הרצויה של השתלבות חרדים בצבא. הם בסך הכל מטפלים במרכיב אחד, במרכיב של הכפייה. של ההצקה ושבירת הרוח, באמצעות הכפייה הסטליניסטית של סנקציות מרושעות ואכזריות.

מה בכל זאת יביא - כך הם מקווים - לידי מעשה, את ההסכמה של החרדים להתגייס לצבא השמד, אתגר שלדבריהם הוא 'צורך קיומי' קריטי של מדינת ישראל כמדינה פורחת ומשגשגת שכל אזרחיה שותפים לערכיה ולמאמץ הקיום שלה?

הנה הפתרון... אחד הכותבים בימון החילוני (ישראל היום) המסביר שהסנקציות הכלכליות של הבג"ץ, קשות ככל שיהיו, הם בלבד לא יביאו לתוצאה הרצויה, אלא רק אם המדינה תצליח להטמיע מגיל צעיר את החינוך הממלכתי, וזאת ע"פ הכלל הנודע: "אם אין גדיים, אין תיישים".

לרגל
גליון
ה-200

עמוד 7

חכמות
היצוניות

באספקריית גדולי
הדורות זיע"א

עמוד 6

"אם אתם מובדלים
מהם הרי אתם שלי,
ואם לאו הרי אתם של
נבוכדנצר וחביריו"

עמוד 4

"המלחמה
על חינוך ילדינו
צריכה להיות בנפשנו
שהרי הם 'עמלנו'"

עמוד 3

"92% מתלמידי ישראל החרדים אינם בחינוך הממלכתי חרדי, וגם על זה יש אחריות רבה למדינה. כעסו שנים רבות על החרדים שלא לימדו ליבה אך לא נתנו להם את הכלים ולא הסבירו להם מהי ליבה".

שי קלדרון, מנהל המחוז החרדי במשרד החינוך, בכנס השנתי לחברה משותפת.

זו בדיוק הסיבה, שהלחץ על מוסדות החינוך שלא נכנעו להכנס תחת החינוך הממלכתי מצוי כעת בשיאו, כי כך הוא מקווה שגם שאר ה-92% ילכו בעקבות הנופלים

שלא למד על יום העצמאות, שלא פגש את סיפורי צה"ל כחלק טבעי מחייו - יתקשה מאוד להחליט בגיל 18 שפתאום הוא קם ומתגייס.

סנקציות כלכליות יכולות להיות אפקטיביות במידת מה, והפסיקה יכולה לסייע בכך. אבל המאבק על גיוס החרדים לא יכול להתחיל כל כך מאוחר

פסיקה לעולם לא תייצר שייכות אצל מי שבמשך שנים גדל ללא תחושת שייכות. אנחנו, כמדינה, מתמקדים ביום שבו מצופה מבן ה-17 החרדי להופיע בשערי הבקו"ם - אך את המאבק הזה צריך להתחיל הרבה לפני הצו הראשון: את המאבק הזה צריך להתחיל ביום הראשון של כיתה א'.

ובכל זאת, בית הספר הממלכתי חרדי הראשון צץ רק בעשור הקודם. הסנקציות הכלכליות שיוטלו בקרוב על פי פסיקת בית המשפט אולי ידווגו שיעור מסוים של חרדים, אך המסות החרדיות תבואנה רק כשנחליט, כמדינה, שאנחנו נרתמים לעיצובה מחדש של מערכת החינוך. כשנציע ליותר ויותר חרדים מסלול חינוכי שיהיה טוב להם וטוב למדינה.

השתמטות משירות צבאי היא עבירה של הפרט, אבל העובדה שמדינת ישראל לא לקחה על עצמה עד היום באופן רציני את בנייתה מחדש של מערכת החינוך החרדי, שתכין את בוגריה להשתלבות במרחב הישראלי, היא לא פחות מפשע לאומי."

* * *

אם העיתונאי מכתיר את עובדת "אי בנייתה מחדש של מערכת החינוך החרדי" עד היום כדי להעביר את החרדים על דתם, כ"פשע לאומי", בהבינו שללא בניית מערכת חינוכית חרדית חדשה, החרדים 'יישארו כמו פעם', עם סלידה מהציונות והישראליות, וממילא סלידה מלהתגייס לצבא כור ההיתוך, הרי לנו עד כמה גדול הפשע והבגידה, לאפשר להם לבנות מערכת של 'חינוך מחדש', שנעשה באמצעות הקמת הממ"ח, וכפי שהוא מייטיב לתאר בדבריו, את המתחולל בבתי הספר הללו, שאכן כבר מהיום הראשון של כיתה א', הם מתחנכים

ל צ י ו נ ו ת ו לפטריוטיזם ישראלי, ואז כמובן כאשר הללו יגיעו לגיל 17, לא יהיה להם שום צורך לשלוח את המשטרה הצבאית באישון ליל, לבתים / לשיבות, ללכוד את הבחורים בוגרי הממ"ח, כי אם הם יבואו מאליהם, כפרפרים אל ה"אור"...

* * *

אז ככה, את מי אנחנו מנסים לשכנע, את ההורים שפוזלים לעבר הקידמה והחיים ה"מאושרים" - המחכים בכיליון עיניים לראות את צאצאיהם יוצאים מה"פנטיות" עליה הם חונכו? לא, להם אין אל מי לדבר, יש להם כבר כיום "קהילות" בכמה וכמה מקומות ברחבי ארה"ק, וזו היא כל שאיפתם לייצר זן חרדי חדש. אך ישנו סוג אחר של הורים, שממש לא פוזלים לעבר הרחוב, והם מאד מאד רוצים שדור ההמשך שלהם, ילך באותה דרך סלולה שאבותיהם חינו אותם, אלא שהם נתונים בצבת הקהילה אליה הם משתייכים, כאשר

חלקם פשוט סומכים בעיניים עצומות, שכל מה שנעשה ע"י המנהלים, הוא בודאי בסדר גמור ואין מה לחשוש, כאשר המנהלים מצידם מחפשים חיים קלים, שהכסף יזרום לבנק ללא מאמץ יתר, וכך נתונים בצבת אלפי הורים, שחלקם כלל אינם מודעים לאמת המרה שבכך שהת"ת עבר ל'ממלכת', הצאצאים שלהם כבר לא יקבלו את אותו חינוך שהם ואבותיהם קבלו.

לעומת זאת ישנם הורים שמבינים היטב לקראת מה הם מצעידים את ילדיהם, אך הם עוצמים בכוונה תחילה את עיניהם, וחושבים לעצמם, מה שיקרה עם כל ילדי חבריי, יקרה עם ילדיי, והאחריות אינה עלי...

וטעות חמורה וגורלית הם טועים, כי כאשר יגיע היום והם יווכחו, שהנבואות השחורות של אותו כתב חילוני - התגשמו, אז כבר יהיה מאוחר, ואת הנעשה אין להשיב ח"ו. או אז הם ימרטו את שערות ראשם, על כך שלא תפסו את עצמם בעוד מועד, כאשר היה ביכולתם - גם אם בקושי רב או מעט - להציל את צאצאיהם מרדת שחת.

אותו כתב חילוני, אינו מחדש מאומה! הוא בסך הכל קרא את המפה נכון. בסך הכל הוא הבין שאחד ועוד אחד, זה שניים. התמימות לחשוב ש'שום דבר לא ישתנה' והילדים שלי מספיק חזקים, והבית חזק והקהילה חזקה וכו'... זה אפילו לא דמיון, זה שקר גס שהאדם מנסה להשקיט עמו, את מצפונו הזועק והמשווע.

אדרבה ואדרבה, גזרו את הכתבה הזו, והניחו אותה למשמרת, ואז מאד מהר תיווכחו שאכן מה שהיה צפוי, התרחש לדאבון לב עם ריבית כפולה ומכופלת.

יתן ה' בינה בלב תועים, ונזכה כולנו לעשות רצונו ית' בלב שלם.

פירוש הגר"א על שיר השירים

(ו) מִיָּם רַבִּים לֹא יוֹכְרוּ לְכַבֹּת
אֶת־הָאֵהָבָה וְנִהְרֹת לֹא יִשְׁטְפוּ
אֶסְתֵּר אִישׁ אֶת־פְּלִיחוֹ בֵּיתוֹ
בְּאֵהָבָה בּוֹז יִבְזֹז לוֹ :

מיס רבים נח
יוכלו כ"י. פי' שחלף האהבה גדולה כ"כ שלא
יוכלו מיס רבים לכבות אותה כמ"ס בנמרא
השפעתו להם רוב עוצה כ"י. ועוד, מיס רבים
פי' הן האפיקורסים שמשחזין במזמן שילכו
אחריהם בדרכיהם וז"ל אש יתן אש את כל
הון ביהוה בלילה ב"י פי' שלא כפניו ויבזו
לו שיהיה כ"כ מאוס בעיניו עד שיבזה אותו
כפניו וכפניו.

כאשר נאסר ע"י רשויות המדינה לימוד
התורה בחדרים, בבוא עת הקייטנות אושרו
ואף תוקצבו במלואן, שאכן קייטנות אלו
הינם פרויקטים מאורגנים ומרושטים לחילון
ילדיכם היקרים.

ההתנהלות שהיתה בעת המלחמה -
אמורה להוות מסר ישיר ללב ההורים, להבין
שלמען כספים ותקציבים סוגרים הת"ת
מלימוד תורה, אך שבים ופותחים אותו
למען קייטנות של חולין והבלים.

יש הרבה מה להאריך בכל צדדי הענין
החמור הלזה, ויש לזכור: אם 'אין גדיים אין
תייש' המלחמה על חינוך ילדינו צריכה
להיות בנפשנו, שהרי הם 'עמלנו'.

ועל המלחמה להיות בשני מישורים: הן
התאגדות הורים בתוך המוסדות להפעיל
לחץ מאורגן וממוקד להגנת ילדיהם
מהשפעות זרות ומקולקלות, שהרי הנהלות
התתי"ם בסופו של דבר חפצות בקיום
המשפחות החשובות אצלן, והן (ובעיקר!)
שיקומו אנשי חיל בעלי תושיה ויקימו
מוסדות עטה"ק, אשר מהם ורק מהם
תצמח ישועת כלל ישראל.

קומו, אל תחתו, והילחמו בעד טהרת
ילדיכם,

הקב"ה הפקידם בידכם ומצפה מאתנו
לגדלם להיות שלו (ולא של הפריץ). והרי על
זה היתה הבחירה באברהם אבינו כמו
שכתוב "כי ידעתי למען אשר יצווה את בניו
ואת ביתו אחריו לשמור את דרך ה'", אמן כן
יהי רצון.

"המלחמה על חינוך ילדינו צריכה להיות בנפשנו, שהרי הם 'עמלנו'"

דברים שנשא הרב"ג ר' אייל אלימלך שליט"א

מנהל ת"ת הספרדי עטה"ק בבית שמש

בכינוס חינוך שהתקיים בירושלים בחודש ניסן תשפ"ו

ועתה למעשה: יש להבין ולדעת שתלמוד
תורה שמלמדים בו לימודי חול מעבר למה
שהותר, כי אם לימודים נוספים לצורך
עצמם, ממילא אף לימודי הקודש שבו
מוגדרים במהות כ'עוד מקצוע', וכך נקבע
הדבר בנפש הילד, וזאת גם אם ילמדו הרבה
לימודי קודש. וזאת, מפני שלא הכמות
קובעת אלא עצם גדר הת"ת וכל מה שנכלל
בגדרו.

במצבנו אנו, כאשר תתי"ם רבים הכניסו
לימודי חול שונים, גם אם הנער יודע שזה
רק כדי לרצות את הפריץ החילוני, בהכרח
שהילד מבין שעתה לומד את דברי הפריץ,
וככל שגוברת ידם ומתפשטת אל תוך
המוסדות ביתר חציפות, והם מפקחים
ובוחנים את רצינות לימודי החול, ממילא
נוצר תהליך אצל הצוות וממילא גם אצל
הילדים, שהחול עיקר והתורה טפל.

שהרי הכסף, הוא המקור והחמצן
המחייה, וכאשר מנהלים מדמים שקיום
הת"ת אינו אלא ע"י לימודי החול, במצב
שכזה לימוד התורה מאבד את גידרו וערכו.
ומהי התקווה שהתלמוד תורה הזה הוא
בכלל אותם מקומות תורה שאליו "נכנסים
אלף למקרא ואחד יוצא להוראה", הרי זה
נאמר כאשר הלימוד הוא באופן הראוי, שאז
יש תקווה שיצמיח את ה"אחד מאלף".

בנוסף לזאת וכתולדה של כך, אף הצוות
עצמו מתעצב ע"י ההנהלה באופן שיתאים
לגדרים המוכתבים, בין ע"י שנשלח
להשתלם בדרכי החינוך שלא בדרך מסורת
החינוך מדורות עולם, ובין ע"י שנדרש
להתאים עצמו לעשייה ולימודים שכבר
אינם למען חינוך תשכ"ר לתורה וירא"ש
אלא למען הרבות כספים ותקציבים.

ועוד לא דיברנו מהקייטנות אשר חולשות
על תחנות זמן שלמות במעגל השנה, וכל
כולן בנויים על הקניית תכנים וערכים
פסולים, המעוצבים בדקדוק לטמא ולחלן
את הילדים, וכל הורה כשיבדוק תסמרנה
שערותיו אם יבין את ההשלכות של התכנים
הללו, ולא בכדי בעת המלחמה האחרונה,

לא איש דברים אנכי, והנושא שביקשו
שאדבר רחב מאד, והוא ענין החינוך של
הקטנים, נשתדל לומר בקצרה.

כל המלחמה בענין הגיוס זה על התיישים,
אך אם 'אין גדיים אין תיישים' (מד"ר אסתר
הקדמה פסקה יא), ואנשים צריכים לראות
בספר "דמעות של מלאכים" שם הנושא
מפורט ומורחב מאד, אלא ששם אינו מסקר
את כל מה שקורה בשטח מהמצב המאד
חמור, פשוט מחסלים את הילדים.

ההורים צריכים לבדוק מה קורה
במוסדות, צריך לבדוק מה קורה בקייטנות,
צריך לבדוק מה קורה בתוך המערכות ומה
מלמדים את הילדים, כמה קודש וכמה חול,
על מה שמים דגש ועל מה פחות וכו'.

גם הצוות, גם ההורים וגם הילדים, יודעים
שזה כבר זה לא הסיפורים של פעם. זה לא
ספרים בארונות, וזה לא לפתוח ספרים
כשהמפקח מגיע וכן הלאה, זה לימוד עם
ספרים בצורה מאד רצינית ומקצועית, עם
מבחנים ועם פיקוח של מפקחים המגיעים
ועושים בתלמוד התורה כבתוך שלהם,
שהמשמעות היא קריטית ומסוכנת לחינוך
צאצאיו.

מקדמת דנא כל ת"ת בישראל, התנהל על
טהרת הקודש, ולא נקרא כי אם 'תלמוד
תורה' סתם, כיון שעוד לא קם לו אח חורג
שאינו טהור.

רק מעת פרוץ ההשכלה באירופה
ולאחמ"כ התפשטותה לארצות בני המזרח
וספרד, ובפרט לאחר התפשטות הציונים
(שהם ילידי ההשכלה) בארץ ישראל, שאז
החציפו להקים בתי ספר אשר תכליתם
להיות ככל העמים בית ישראל.

ורק כאשר פשטו ידם בבתי החינוך שבהם
לומדים תורה, או אז הוגדר הת"ת שממשיך
בדרך המסורה ללא כל שינוי, כת"ת על
"טהרת הקודש". אמנם לא הוא החידוש כי
אם להיפך, החידוש והשונה הם אלו ששינו
מדרך המסורה. הדברים ידועים וכבר חזרו
ונאמרו רבות מפי רבותינו מכל העדות
והחוגים.

"אם אתם מובדלים מהם הרי אתם שלי, ואם לאו הרי אתם של נבוכדנצר וחביריו"

נקודות למחשבה אודות חובת השמירה על תלמודי התורה בצביונם וטהרתם כמדור דור

הכניס לימודי חול רבים, המפקיעים את שמו מ"תלמוד תורה" ל"בית ספר". אם זאת כמובן ש'טוב מאוחר מלא כלום', וטוב שהגיעה שעה של התעוררות ופיקחת העיניים, ומי יתן שצעד זה יביא לכך שהורים ימליטו את צאצאיהם לתת"ם כשרים, שלא שינו מאומה, וכמובן שעדיף מכך לשלוח לת"ת עצמאי לחלוטין שאינו סמוך כלל על כספי משרד החינוך. כך צאצאיו לא יהיו בסיכון של התערבות שירותית של מפקחים ודרישות של "תכנית הליבה".

ב. ולעצם הענין, הנה בסוף פרשת קדושים קראנו את הפסוק "והייתם לי קדושים כי קדוש אני ד' ואבדיל אתכם מן העמים להיות לי", הקב"ה הבדיל אותנו מן העמים שנהיה שלו, ומבאר רש"י הקדוש, והוא מהגמ' "אם אתם מובדלים מהם הרי אתם שלי, ואם לאו הרי אתם של נבוכדנצר וחביריו".

כתוב כאן דבר מפחיד. אדם יכול ללמוד תורה הקדושה ולקיים מצוות, אבל הוא לא שלי! הוא של נבוכדנצר וחביריו רח"ל, כי הוא לא מובדל מהעמים.

הגר"ש ברעווה זצ"ל אמר פעם: "מי שזכה לראות את החזו"א זצ"ל הוא לא היה דומה בשום דבר לגויים". וגזירה זו ללמוד את שפתם בתת"ם, הוא ודאי פרצה גדולה ושבר אדיר בדופן האניה המבדיל בין יושביה לים הסוער, בינינו לבין הגויים, שכולם נתונים בתרבות של חטא טומאה והרס.

ושמעתי סיפור מעניין שסיפר הגאון ר' צבי שנקר זצ"ל ראש ישיבת בית דוד,

שעבוד מצרים, אז נאנחו בני ישראל מן העבודה וזעקו.

ולכאורה היה להם לשמוח שהוא מת, ואולי כעת יקלו להם מעבודתם? אלא שעד אז היתה תקוה קלושה אולי יתעשתו המלך והמצריים, וינטשו את הרעיון המחפיר של לשעבד עם שלם בעיניים ובסבל שאין לו כל הצדקה, אולם כאשר מת מלך מצרים, יהפוך שעבוד בני ישראל (מבחינת המצריים) ל'מנהג אבותינו' ולהנהגה ותיקה של דורות קודמים, שכך הנהיגו מטעם הכמוס עמם, ואנחנו רק מנהג אבותינו בידינו, ואז הרגישו בבני ישראל שאפסו סיכוייהם לקוות שהמצרים יתעשתו ויפסיקו את סבלותם, ולכן אז נאנחו וזעקו.

ברור שכל שינוי וקולא ואף בכמות מינימלית, עלול להפוך לבכיה לדורות. וזה מה שהתרחש באותם תת"ם של ציבור בני עדות המזרח. שההורים בתמימותם שלחו את ילדיהם ל'חיידר', מבלי להעלות על הדעת שאותם 'חיידרים' הם חלק מרשת חינוך, שנוסדו במקורם לא עבור הציבור האיכותי של החרדים וביניהם אברכים לומדי תורה, כי אם עבור העם שבשדות, והמוסדות הללו, שהם בעצם 'בתי ספר', מהווים עבורם הצלה רוחנית, שלולי היה להם את המוסדות הללו, הם היו שולחים ללמוד ב'ממ"ד' של המזרחי ואף ב'ממלכת חילוני' רח"ל.

לדאבונו, הסערה התרחשה רק בעת שמשרד החינוך דרש את לימודי האנגלית, בו בעת שהת"ת כבר קודם לכן

הנה בחורף האחרון סערה בית שמש ובפרט מבני הקהילות המפוארות של עדות המזרח, כאשר התפרסם על ת"ת חשוב בבית שמש שפרצו והחלו לימודי אנגלית [ובפרט שמדובר בת"ת המפרסם שהוא בנשיאות ת"ח גדולים].

בעקבות הסערה העצומה, חלה התעוררות בקרב האברכים מהקהילות המפוארות של בני עדות המזרח, להעמיד ולברר את חומרת הדברים, הן סכנת שינוי ופגיעה כל שהיא במצב התת"ם ובפרט הוספת והרחבת שעות ותכנים בלימודי החול, והן של לימוד אנגלית.

בענין זה רצינו להעלות על שלחנם של "מלכי דרבנן", קוראי קול החינוך, מספר נקודות נוספות בענין זה:

א. האזהרה הנחרצת שאנו אומרים כל בוקר בפסוקי דזמרה "אל תגעו במשיחי ובנביאי על תרעו, ואמרו על זה חז"ל "אל תגעו במשיחי, אלו תינוקות של בית רבן, הלשון הזה 'אל תגעו', מעמיד לנו ברורות את כל המבט לכל הענין של תשב"ר, שהינו קודם כל ולפני הכל, דבר אחד דעו ברור: "אל תגעו"!

וכל זה מלבד הענין המובן בהגיון פשוט, שכל שינוי ונסיגה גם בשעת הדחק ובהוראת שעה ובליית ברירה הופכת להיות הנורמה של מחר, ועלול להתפס כ'מנהג ישראל תורה', שאין להפסיק ממנו, בבחינת 'הנח להם לישראל שאם לא נביאים הם, בני נביאים הם...'

[צא ולמד ממש"כ הגה"צ רבי שמשון רפאל הירש זצ"ל שדווקא כשמת מלך מצרים האכזר, ממציא ומייסד רעיון

"ומה יענו ליום הדין... כשישאלו אותם

איך העזת פנים לנגוע בתורת ה'"

כאשר נתבונן אודות הנהגותינו על בנינו, הוא נורא מאד בעוונותינו הרבים, שאנו משתדלין ודואגין כל היום עבורן רק לעניין מצבם הגשמי, ועבור מצבם הרוחני מה שאנו חייבים לאלקינו ללמדם תורתו ויראתו, הוא

רק טפל אצלינו בעוה"ר.

ולכד זה, שכל אחד עושה סדרים חדישים בלימודים, אם קטן או גדול, יגיד חוות דעתו בלימודים לקצר או לשנות כפי אשר יש עם לבבו, יש שלא נאה בעינו ללמד לנערים פרשת זו, ויש סדר שלם, כפי אשר עם לבבו.

וכן אף מנכבדי ארץ, אשר בידם לפעול פעולתם לרבים בסדרי הלימודים למעט או לשנות - הם ממנהלים 'לעשות מלאכתם באמונה' להודיע דעתן בדפוס לרבים, ואין שואלים כלל עצת הזקנים שבדור אם פעולתם רצויה, אם הוא לבנות או להרוס...

ואותן האנשים כהיום פועלים בנפשם לעשות סדרים למעט תורה מישראל שלא מחמת צר ואונס חלילה, כי אם ברצון עצמם ומבלי לשאול כלל לזקני ישראל אם הדרך ישר לפני ה'.

אוי נא לנו מה עלתה בימינו.

וכהיום המתקנים העושים סדרים בתורה, רחוקים הם ממנה ולא עמלו עליה כלל... ומה יענו ליום הדין אשר שם לא ניכר שוע לפני דל, בשאלו אותם איך העזת פנים לנגוע בתורת ה'.

חומת הדת פ"ד ובהגה"ה

"אילו לא ידעתי אתכם כיראי שמים הייתי מגרש אתכם מביתי"...

מִן הַגָּאֹן רַבִּי מֹשֶׁה שְׁמוּאֵל שְׁפִירָא זְצוּק"ל
מַעֲיֵד בְּכַתֵּב יָדוֹ עַל הוֹרָאתוֹ רַבֵּן שֶׁל יִשְׂרָאֵל
מִן הָרֵב מִבְּרִיסק ז"ע, אֹדוֹת סֹדֵר
הַלִּימוּדִים בַּת"ת תִּשְׁב"ר - בְּנֵי בֶרֶק

הַגָּאֹן רַבִּי מֹשֶׁה שְׁמוּאֵל שְׁפִירָא זְצוּק"ל
מַעֲיֵד בְּכַתֵּב יָדוֹ עַל הוֹרָאתוֹ רַבֵּן שֶׁל יִשְׂרָאֵל
מִן הָרֵב מִבְּרִיסק ז"ע, אֹדוֹת סֹדֵר
הַלִּימוּדִים בַּת"ת תִּשְׁב"ר - בְּנֵי בֶרֶק

"ועוד, יש להיזהר מלהכניס חדשות שלא היו בימי אבותינו. זכורני מתי שייסדו לת"ת תשב"ר בב"ב, ובאו המנהלים הרב הלוי והרב טורצ'ין להרב מברסק זצ"ל והציעו חדשות ותיקונים. אמר להם: 'אילו לא ידעתי אתכם כיראי שמים הייתי מגרש אתכם מביתי. ועכשיו אל תחשבו לשפר, עשו כת"ת עץ חיים ב-ם שנוסדו ע"י גדולים"

שבברסק היה גר חובש ומרן הגר"ח זיע"א שהיה מקבל מכתבים מכל העולם היה עליו להשיב לשואליו במכתבים. והיה צורך לרשום את הכתובת על המעטפה באותיות לטיניות, ומרן הגר"ח היה צועד כרבע שעה מביתו עד לבית החובש הנ"ל, שיועיל בטובו לרשום את הכתובות על המכתבים, למרות שהיה זה טרחה גדולה עבורו.

החובש שאל את מרן, מדוע יטריח הרב את עצמו לבוא אלי, ישלח לקרוא לי ואני אבוא אל הרב? ענה לו מרן: אני זקוק לך ואתה תבוא אלי?..."

אמר החובש: יש לי רעיון, בן הרב ר' וועלוול הינו בעל כשרון, הרב ישלח אותו אלי ובכמה דקות אלמדנו לכתוב בלטינית, ושוב לא יהיה צורך לרב לטרוח כל כך.

ענה לו מרן: הרב הרי חייב ללמד את בנו אומנות, וחלק מהחוב זה שזה יהיה אומנות שלא יתקלקל ממנה, אני רוצה שוועלוול יהיה רב אחרי בברסק, ואם ילמד לטינית מי יודע מה יצא ממנו!

הדברים מפחידים עד כמה חשש מרן על בנו הקדוש שלא יידע את האותיות הלטיניות.

ג. בהיותנו מייחלים בצפייתנו למעלה מ-1950 שנה שיבוא הגואל לגאלנו גאולת עולם, ולא שכחנו שבזכות שלש דברים נגאלו אבותינו ממצרים - שלא שינוי שמם לבושם ולשונם, מי טיפש בדיוק כעת, ללמד את בנו לשון יווני, ופתאום יבוא אל היכלו האדון...

כולנו רוצים להיגאל אנו וצאצאינו וכל משפחתנו, לזאת עלינו להזהר שלא לשנות את לשוננו ולא לתת לילדינו פתח ואפשרות ללשונות העמים.

ד. התורה נמשלה לשמן וכשנכנס דבר בטל, יוצא כנגדו דבר של תורה, כמו טיפת מים בכד שמן, ואיך אפשר להוסיף שום תוספת כל שהיא בדברי חול בנפשם הרכה של הצעירים, ובפרט דבר סוחף ומלהיב כשפה אחרת! (וזאת ללא הענין המיוחד לדורנו, ששפה זו מהווה חיבור לכל הסחי והמאוס המצוי לצעירנו - כפסע מעבר לכותלי עולם התורה)

אחינו בית ישראל החלש יאמר גיבור אני, להוסיף שמירה על שמירה בחינוך הבנים והבנות בקדושה ובטהרה בשירה ובזמרה, בלי להתפעל כלל מאיומי ופיתויי משרדי תרבות יון.

ה. הרי כעמוד ברזל מכריזה הגמ': "כל מזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה עד ראש השנה", מה בצע כי נפרוץ את החינוך בעד כמה זווים שמבטיחים לנו המפתים, הרי מה שנגזר בראש השנה יגיע בלי שום ספק, ומה שלא נגזר לא יוכל להגיע גם אם יתהפך העולם.

יתן ה' שנוכה לראות בנים ובנות צדיקים וצדקניות, ענפים דומים לשרשיהם למעלה בקודש בשמחה.

חכמות היצונות

באספקלריית גדולי הדורות זיע"א

הגה"ק מרן בעל ה'אבני נזר' מסוכטשוב זצוק"ל

נדפס בשעתו עם שאר פסקי הרבנים ע"י ה"ב"ד דק"ק קראקא, וכעת נדפס באגרות שפירין, סימן פ'

תמוך מלתי, וכשופר ארים קולי החרשים שמעו, והעורים הביטו לראות כי עירוב טוב ורע גרוע יותר הרבה מדבר שכולו רע, ובכך בית התערובות הזה שיש בו עירוב טוב ורע, הם לימודי קודש ולימודי חול, יותר גרוע מלימודי חול לגמרי.

זכרו נא ימות עולם עצת נחש הקדמוני שונא את מין אנושי, שבא להסית את אדם וחיה להורידם לבאר שחת, אלמלי הי' העץ ההוא כולו רע לא הי' לו מקום לפתות את חוה, אך מפאת שהי' תערובת טוב ורע כשמו עץ הדעת טוב ורע, ונאמר ותרע וגו', כי טוב העץ למאכל וכי תאוה הוא לעיניים ונחמד העץ להשכיל, שזה בודאי נצמח מפאת חלקי טוב שהי'

בתערובתו לא השכילה כי מדורת פתנים בקרבו.

בינו נא שנות דור ודור, כי מאז עד יעביר ה' רוח הטומאה מן הארץ אוחו נחש הקדמוני דרכו זה, פושט צורה ולובש צורה אחרת לצודד נפשות בדבר שיש בו עירוב טוב ורע ע"י מעט הטוב שיש בו בתערובתו כידוע למביני מדע במקראי קודש ופירושי חז"ל, וכמ"ש כי חנם מזורה הרשת בעיני כל בעל כנף...

האומנם בטח נמצא ביניכם חכמים בעיניהם שיתברכו בלבבם לאמור שכוחם יפה להזהר שלא יאונה להם כל רע מפאת בית התערובות כמו שקרה לראשונים, ושכל אלה יישארו נאמנים לה' ולתורתו, נאמר להם אל נא אחי תרעו, כי אין חכם כבעל הנסיון, ומאחר שהנסיון מעיד להיפך אין אחר הנסיון כלום...

עתה תנו לב לדעת כי זאת התורה מורשה קהלת יעקב היא חיינו ואורך ימינו וכל הפורש ממנה כפורש מחייו האמינו בה' ובתורתו ובלומדי' הנושאים את דגלה והצלוחו בזה ובבא עד יערה ה' עלינו רוח ממרום וישבו בנים לגבולם אמן כיה"ר.

ונכתב ונחתם בספר גאולה וישועה כנפש המעתיר

הק' אברהם חפ"ק הנ"ל

ב"ה, סאכאטשוב.

בהיותינו יושבים משמים וחתחתים מתולדות הימים ומהתהפכות הזמנים, ופתאום נשמע קול שועת בת עמי מארץ מרחקים מב"ד רבה דק"ק קראקא, כי עלה הכורת ממדינת מעהרין ד"ר יונג שמו לייסד שמה בית התערובות ללימודי קודש וחול יחד, ונלצו אליו איזה אנשים כל עורב למינו. הם אנשים מכת המכנים עצמם בשם ציונים.

ומדאגה בדבר פן ימשיכו אליהם אנשים אשר אין דעתם שלימה, להבין כי זה הוא רשת פרושה ליד מעגל לצודד נפשות תמימי דרך, ע"כ יצאו לקדם ברועים הם רועי ישראל להזהיר את העם לבל יתלכדו בפח יקוש אשר טמן להם הד"ר יונג ולהבינם כי מות בסיר. וכל אוכליו יאשמו.

אנן מה נענה אבתרייהו? הנה להזהיר את העם לבלי יעתיקו את בניהם מביהמ"ד מתורת חיים לתתם לתופת הגימנוזיום אין מהצורך, כי אחרי שהנסיון מעיד גם במדינתכם שאפילו 'אחד' מאלף לא נמצא מהבאים בשערי גימנוזיום שלא יפנו אח"כ עורף לדת ישראל בכלל, א"כ הנותן מזרעו לגימנוזיום הרי זה מעיד על עצמו שאיננו מזרע של אברהם אבינו ע"ה, שהכתוב משבחנו כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמרו דרך ה' וגו', וזה עושה מהיפך להיפך, והרי זה עוד גרוע מהנותן מזרעו למולך שהורגו מעוה"ז, וזה המחטיאו הורגו מעוה"ז ומעוה"ב, ומי שבא לידי מדה זו בטח לא ישמע לדברינו.

אך לאלה אשר עוד לא נכבה מקרב לבם שביב אש דת לגמרי ופוסחים על שני הסעיפים, שעליהם יש לחוש כי באשר לא בא עוד הנסיון במדינתכם לאנגד עיניהם להעיד על בית תערובות כזה ותוצאותיו, יתברכו בלבבם לאמור כי בבית התערובות כזה ימצאו תורה וחכמה במקום אחד, ויישארו נאמנים לדת ישראל. אליהם

קוראים כותבים לרגל גליון ה-200

"אבנים שחקו מים" (איוב יד, יט)
"בעברם עליהם תמיד" (רש"י)

מובא באבות דרבי נתן (פרק ששי): "מה היה תחילתו של רבי עקיבא. אמרו בן ארבעים שנה היה ולא שנה כלום. פעם אחת היה עומד על פי הבאר, אמר: מי חקק אבן זו? אמרו: לא המים שתדיר נופלים עליה בכל יום? אמרו לו: עקיבא אי אתה קורא 'אבנים שחקו מים'."

מיד היה רבי עקיבא דן קל וחומר בעצמו, מה רך פסל את הקשה, דברי תורה שקשה כברזל, על אחת כמה וכמה שיחקקו את לבי שהוא בשר ודם. מיד חזר ללמוד תורה. הלך הוא ובנו וישבו אצל מלמדי תינוקות, א"ל רבי למדני תורה. אחז רבי עקיבא בראש הלוח ובנו בראש הלוח כתב לו אלף בית ולמדה. היה לומד והולך עד שלמד כל התורה כולה."

נתאר לעצמינו יהודי שזקנו כבר החל פה ושם להתלבן, מגיע לחיידר ומתיישב באותו ספסל עם ילדי הגן ומשנן יחד עמהם: "קמץ אלף א, קמץ בית ב" וכו'... דומה שלא ימצא ולו ילד אחד בכל החיידר, שלא יגיע בהפסקה לחזות באיש המשונה שלעת זקנותו נזכר ללמוד אלף בית... הלא הבושה שתכסה את פניו אינה ניתנת לתיאור.

ובכל זאת, עקיבא ה'עם הארץ', לא מתחשב בבזיונות ובאי הנעימות שבצעד מאוד לא שגרתי זה, והוא ממשיך יום אחרי יום, עוד אות ועוד אות, עד שהוא קונה את ידיעת האותיות על בוריין. הוא לא עוצר כאן, הוא עובר מכתה גן לכתה א', ומכתה א' לב' וכן הלאה, וכך מתקדם צעד אחר צעד עד שהופך ל... תנא ששמו מוזכר בסילודין, גם אלפי שנים אחר פטירתו (ולא התייאש גם אחרי ש-24 אלף תלמידיו נפטרו, ירד לדרום והיה לרבם של חמשה תלמידים, שאחד מהם הוא התנא האלקי רשב"י זיע"א, ומהם נותרה שושלת התורה כקבלה מסיני).

מאין שאב רבי עקיבא את כוחות הנפש הללו? מי מאתנו מסוגל היה לעשות אפילו חלק קטן ממעשה הירואי זה? הלא גם אלפית הבושה ממעשה שכזה לא היינו מסוגלים לסבול, על אחת כמה וכמה להמשיך בעקשנות מדהימה, עד להגעה

ליעד הנכסף!

חז"ל הק' אינם מספרי סיפורים, אם הם מוצאים לנכון לספר סיפור כל שהוא, הרי זה מפני שיש בו לימוד נצרך עבורינו.

דומה כי כל אחד מבין היטב, מהו הלימוד ממעשהו של רבי עקיבא, ועד כמה אל לו לאיש להתייאש, גם אם עברו עליו מיטב שנותיו לריק, ואכן גדלותו העצומה של רבי עקיבא שהגיע מאשפתות, אין לימוד יותר מאלף מזה.

אך ישנה כאן נקודה נוספת להתבונן בה: מהיכן שאב רבי עקיבא את הכח להתחיל מ-0 בגיל 40? וזה כאמור מההתבוננות העמוקה ב'חור' שנוצר באבן, בהבנה שאם הטיפה הראשונה המטפטפת על האבן אינה מותירה עליה שום רושם, הרי שהטיפה השנייה היא הראשונה וכן הלאה, נמצא

שלעולם לא ייווצר שום חור בסלע... ומשכך הגיע רבי עקיבא להבנה, שגם הטיפה הראשונה מותירה רושם שאמנם אינו נראה לעין, אך הרושם כבר נוצר. ומשכך כל טיפה נוספת, מוחרחרת מעט שבמעט, כאשר גם אחרי חודש או יותר, לא ניכר על האבן כל שינוי, אך כעבור תקופה קצרה יותר או ארוכה יותר (תלוי בחוזקה של האבן) כבר ניתן יהיה לראות שינוי, לפחות כל דהוא.

*

ה'טיפה' הראשונה שהחלה לחצוב ב'סלע' השתיקה, מול השינויים שהחלו אז בשדה החינוך, היה בחודש שבט תשס"ח,

כאשר גליונכם "קול החינוך" החל להופיע. מיני אז ועד היום חלפו 18 שנה, עם מעל 200 גליונות-טיפות.

מאז שייסדתם את הגליון, נוסדו עוד גליונות מבורכים לביצור נקודות מסויימות ביהדות, ולהתריע על פרצות שונות החודרים לתוככי המחנה החרדי, אך לצערינו רובם נסגרו במוקדם ובמאוחר, יתכן מסיבת העול הכספי הכבד הכרוך בכל הוצאה לאור בפרט באופן קבוע, וסיבות נוספות. למרות כן, גם אם פעלו תקופה מסויימת ויהודי אחד בלבד התחזק מכך, שכרם רב.

מה נאמר על גליונכם החשוב שפועל זמן רב כל כך, ומידי חודש בחדשו מעורר את הציבור בנושא הכי בוער בעם ישראל: חינוך הדור הצעיר בדרכי התורה והיראה, בודאי ובודאי שזכותכם עצומה ואדירה, ובפרט שלדאבון לב המצב בשדה החינוך הולך ומחמיר מיום ליום, ולולי הזעקה העולה שוב ושוב מעל גבי גליונכם, רוב הציבור כלל לא היה מודע למתחולל, והיו מובלים כצאן...

זכורני שכאשר יצאו הגליונות הראשונים, היו שלגלגו על 'עוד נסיון' שלא יחזיק מעמד זמן רב מיד... היו שהתרגזו על 'הוצאת דיבה'... זמן רב לקח עד שה'טיפות' הללו, הצטרפו אחת לאחת, והנקב החל להיווצר...

אם מיני אז ועד היום, נפתחו עוד ועוד מוסדות לבנים ולבנות, ללא תלות במשרד החינוך, אין ספק שניתן לתלות לא מעט, במודעות של הציבור למתחולל בשטח, וזאת כמובן תודות למעקב השוטף של עורכי גליונכם והקוראים הנכבדים, שהיו ערים על כל תופעה חדשה, ודיווחו על כך לגליון, ואט אט הציבור החל לפקוח עין, ולהבין שאי אפשר לסמוך בעיניים עצומות על הנעשה בין כותלי התני"ם ובתי יעקב, והחובה לעקוב ולוודא שההתנהלות בהם היא כמקדמת דנא, ולא כדרישת האפורופסים החדשים, פקידי משרד החינוך, ששמו להם למטרה לשנות את החינוך החרדי.

חלפה שנה ושתיים ושלש, והציבור החל להתייחס יותר ברצינות לנכתב ב"קול החינוך". אמנם היו שסלקום מבתי המדרשות, תופעה שהעידה עוד יותר על אמיתות הדברים וכי ישנם הרוצים להעלים מהציבור את האמת המרה מסיבות שונות

